

RAONS PEDAGÒGIQUES PER A

SOL·LICITAR LA REFORMA INTEGRAL DEL CENTRE

L'espai no és mai neutre, sempre educa.

Josep Muntanyola Thornberg

Ja fa temps que el professorat del centre ha manifestat la necessitat d'una reforma integral de l'IES *Sant Vicent Ferrer* degut al grau de deteriorament de les seues instal·lacions i a la falta d'adequació a la normativa vigent. És per això que l'any 2010 es va crear la Comissió d'Infraestructures del Consell Escolar per a dur endavant el procés d'estudi de les mancances i la sol·licitud de reforma a la Conselleria d'Educació.

Són molts els estudis que en els darrers anys s'han dedicat a la relació que hi ha entre l'espai escolar i l'educació per tal de garantir una situació que afavorisca i promoga la connexió constant entre l'aprenentatge intel·lectual i l'educació de la persona. Des del camp de l'arquitectura podem citar l'obra de Josep Muntanyola Thornberg que ha dedicat gran part de la seua recerca a l'estudi d'aquesta relació. També Manuel Brullet que ha estudiat l'arquitectura dels espais educatius. O les aportacions d'Arne Jacobsen, arquitecte danès que va destacar per la projecció d'espais educatius a Dinamarca, país on els resultats acadèmics són indiscutibles en l'actualitat.

Sembla que hi ha acord entre arquitectes, pedagogs i ensenyants sobre els criteris a seguir en la configuració espacial dels centres educatius, entesos no solament com a llocs d'aprenentatge sinó també com espais de convivència.

El centre hauria de ser: ordenat, funcional, flexible per adaptar-se a les necessitats puntuals, sense barreres arquitectòniques i ajustat a les normes de seguretat. Pel que fa a la higiene, ben ventilat, ben il·luminat, sense sorolls, amb mobiliari adient a l'activitat educativa, i adaptat a les característiques climatològiques de l'entorn (Gairín, 1994). Quant a l'ambient, és necessari crear espais habitables on siga possible la convivència harmònica (Santos Guerra, 1993) que evite la fatiga física, la psicològica (monotonia i avorriment), i ens apropa a les necessitats pedagògiques de cada etapa educativa.

Tenint en compte tot el que hem esbossat, l'IES *Sant Vicent Ferrer* està lluny de reunir aquestes característiques.

El centre presenta una distribució irracional dels espais que dificulta la nostra tasca docent, i una falta d'adequació a la normativa vigent que ens preocupa com a usuaris i responsables de l'alumnat. A banda d'altres qüestions tècniques com la instal·lació elèctrica o de salut

laboral, ja valorades en altres informes, nosaltres com a professorat constatem una sèrie de deficiències com ara:

- barreres arquitectòniques en l'accés a aules, escenari del saló d'actes i gimnàs
- ascensor deficient perquè sovint no funciona i tampoc arriba a tots els pisos, com ara a l'aula de dibuix i a les aules del 3r pis (antiga casa del porter)
- falta de ventilació en aules i corredors
- falta d'il·luminació (biblioteca mal ubicada)
- falta d'aïllament acústic (a tot arreu)
- falta d'aules adequades
- falta d'altres espais per a la vida del centre (despatxos per atendre els pares, sales de reunió per a l'alumnat...)
- falta d'espais de descans i convivència al pati

Per exemplificar aquestes mancances volem descriure uns espais que ens semblen significatius: *les cuines* i l'aula del Programa de Diversificació Curricular

LES CUINES

L'espai conegut com *les cuines* no reuneix condicions adequades per impartir classe:

- L'únic accés a través de l'escala és una barrera arquitectònica per a persones de mobilitat limitada.
- L'única via d'entrada i eixida representa un perill per als ocupants de les aules en cas d'incendi.
- Les aules, orientades a migdia, s'escalfen ràpidament perquè no tenen cap corrent d'aire que garantisca una adequada ventilació. A més, són de sostre baix, de manera que bona part del curs la calor és sofocant i excessiva per a estudiar i aprendre.
- Són sorolloses. Els sorolls de les classes de gimnàstica i de l'aula de música interfereixen i destorben les activitats de classe, com ara els exercicis de *listening* d'anglès.
- Hi ha una aula totalment infrautilitzada per la seua idiosincràsia interior, del tot inviable per a donar classe.

Per totes aquestes deficiències, molts professors del centre han demanat reiteradament en els darrers cursos que no s'impartisquen classes en aquestes aules –durant anys destinades

als alumnes del 1r cicle de l'ESO. I en tot cas, que la docència s'hi reduïra al mínim si no hi havia espais alternatius. De fet, des de feia dos cursos s'utilitzaven només com a aules de desdobles o reforç, o per a grups poc nombrosos.

Tanmateix, la nova reestructuració del centre en aules-matèria ha fet que de nou siguen utilitzades regularment . Això és un greu empitjorament de les condicions en què alumnes i professors hem de desenvolupar la nostra tasca. És per això que una remodelació del centre es fa necessària. No podem continuar ubicant els nostres alumnes i part del professorat en un espai que en absolut afavoreix l'aprenentatge, ben al contrari: desmotiva i deprimeix les persones que l'ocupen.

DEPARTAMENTS-AULA

Una altra prova que el centre no respon a les necessitats educatives o pedagògiques plantejades pel Programa Educatiu de Centre és la deficient ubicació del grup de Diversificació Curricular de 4t ESO. De nou ens trobem amb un problema de manca d'aules en condicions raonables per a impartir classe.

Si bé és cert que aquest grup no sobrepassa mai el nombre de 15 alumnes, no es pot obviar que l'atenció a la diversitat demana una altra manera d'impartir classe. El treball en grup és important en la metodologia a seguir i l'aula hauria de possibilitar la mobilitat dels pupitres amb facilitat. Tanmateix, el grup ocupa tradicionalment una aula menuda, i enguany el Departament d'Economia, clarament inadequat per a aquest grup.

L'escola com a Institució Educativa deu facilitar i garantir la qualitat de l'ensenyament, a la qual cosa també ha de contribuir l'espai escolar amb el recolzament de l'Administració.

Professorat de l'IES *Sant Vicent Ferrer*

València, 22 de setembre de 2014